

Kees Springer in de kerk. Kees Springer buiten de kerk – J.J. Cremer

Handschrift Kees Springer in de kerk. Gedateerd Den Haag 6 april 1858. Uit: Kees Springer in en buiten de kerk / Jacobus Johannes Cremer (1827-1880) ; fol. 2-10. 99 fol. (Koninklijke bibliotheek)

Handschrift Kees Springer buiten de kerk : Novelle. Gedateerd Den Haag, 21 augustus 1858. Uit: Kees Springer in en buiten de kerk; fol. 11-39. 29 fol. (Koninklijke bibliotheek).

1e druk : Kees Springer in de kerk. In: De Tijdstroom. Tiel : Wed. D. R. van Wermeskerken, 1858. deel I, p. 387 e.v.

1e druk: Kees Springer buiten de kerk. In: De Tijdstroom, 1858. Tiel, Wed. D. R. van Wermeskerken, 1858. deel II, p. 61 e.v.

2^e druk in: Portretten - Kees Springer in en buiten de kerk. – Leiden: A.W. Sijthoff, 1860.

3^e druk in: Portretten - Kees Springer in en buiten de kerk. Leyden: A.W. Sythoff, 1861.

4^e druk in: Novellen. Leiden: A. W. Sijthoff, 1871. – Bevat Kees Springer in en buiten de kerk

5^e druk in: Novellen en vertellingen. Leiden: A.W. Sijthoff, 1873. - Inhoud te deel: Kees Springer in en buiten de kerk. Zes schetsen in eene lijst. Een winteravond.

6^e druk in: Novellen en vertellingen. Leiden: A.W. Sijthoff, 1877

7e druk in: Romantische werken, deel 2. Leiden : P. van Santen, 1877. p. 26-77

8e druk in: Overbetuwsche novellen en vertellingen. Leiden : A.W. Sijthoff, 1877.

9e druk in: Novellen en vertellingen. Leiden : A.W. Sijthoff, [1879]. deel 9. 67 p. Met afbeelding.

10e druk in: Novellen en vertellingen : Kees Springer binnen en buiten de kerk. Amsterdam : Gebr. Koster, ca. 1880. p. 1-12. p. 13-67.

11^e druk in: Overbetuwsche novellen en vertellingen, Leiden : A.W. Sijthoff, 1881

12e druk in: Novellen en vertellingen : deel 1. Leiden: A.W. Sijthoff's uitg.-mij., [ca. 1885]. 7^e druk. p. 24-73.

12e druk in: Leidsche herdrukken. Leiden: A.W. Sijthoff, [1907]. Leidsche herdrukken, no. 44.

13e druk in: Grietje op 't Heuningsarf, enz. elf novellen. Leiden: A.W. Sijthoff's uitg.-mij, [1909]. p. 1-9, 10-49. Bibliotheek voor het Nederlandsche volk.

14^{ee} druk in: Novellen en vertellingen : een winternacht [... et. al.]. Leiden: A.W. Sijthoff's uitgeverij, ca. 1938. 7e druk. p. 25-33, 34-73. Romantische werken.

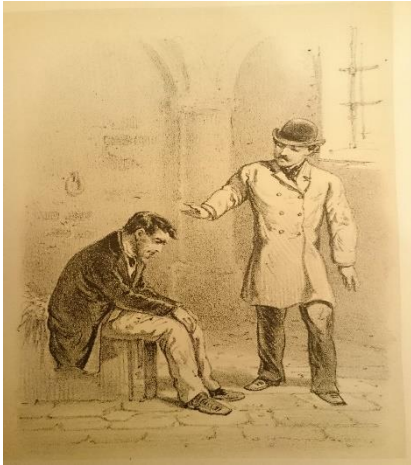
Plaatsing der kopjes.

40

St.B. Het spreekt van zelf dat de beaardiging niet is in zekke medaillons, 't beduidt alleen de plaats waar.

Tijdstroom 1858:

KEES SPRINGER BUITEN DE KERK.

(NOVELLE.)

't Was een erg koude Februarij-nacht. Van den hoogen kerk-toren klonken twee zware slagen; de torenwachter blies op zijn koperen instrument naar 't Noorden, Oosten, Zuiden en Westen treurig en schor een niet te onderkennen melodij. In de straten was geen leven dan van de nachtwachts, die harder dan gewoonlijk stapten en harder dan gewoonlijk schreeuwden, welligt om den gierenden wind te verschrikken, die de gaslantarens deed rammelen en ongesloten zolderluiken onbarmhartig open en digt wierp.

Ter naauwernood had de klok dat tweede uur na middernacht verkondigd, of de deur eener kleine woning nabij het groote kerkgebouw, werd van binnen geopend, en trad een man van middelbaren leeftijd naar buiten, die evenwel terstond op zijn weg terugkeerde, als hadde hij zich bezonnen dat daar binnen nog iets voor hem te doen, of wel dat er 't een of ander door hem vergeten was.

De kamer waarin hij wederkeerde scheen wel de enige te zijn die zijne woning bevatte. Het was er schrikkelijk vol; ter rechterzijde van den ingang ontwaarde men twee tamelijk lage bedsteden. Vóór eene er van, stond een oude teenen wieg; in die bedstede lag een zeer bleeke vrouw; in de wieg — waarover een zeer verschoten
wieskleed hing — knaagde en dan niet welluidender teen een quakelij-

Nieuwe Rotterdamsche courant, 26 december 1861:

** Uitgave van A. W. SYTHOFF, te Leiden:

Werken van J. J. CREMER.

Heden is verschenen:

UIT HET LEVEN. - BEELDEN EN SCHETSEN. — Driemaal gezien, Herinneringen van Fidelius. — Wat Vader Harmsen vertelt. — Naar omhoog. — Wat ik hoorde en zag in den Spoorwagen en binnen de Wachtkamer. — Zes Schetsen in eene Lijst..... f 1,50.
TWEE NOVELLEN. - PORTRETTEEN. — Kees Springer in en buiten de Kerk. Met eene Lithographie..... f 1,90.
ARME SAMUEL. - EEN VERHAAL. — Met eene Lithographie, Muzijk en Zang. Derde druk..... f 1,80.

Voor eenige dagen is verschenen:

DE KOFFIJVROUW. - EEN BEELD VOOR HET VOLK. (In de Geïllustreerde Almanak voor het jaar 1862)..... f 0,60.

Nog is uitgegeven:

Het Eerste Deel van de Gedichten van

J. J. L. TEN KATE,
Predikant te Amsterdam.

PORTRETTEEN

KEES SPRINGER IN EN BUITEN DE KERK

DOOR

J. J. CREMER

TE LEYDEN BIJ A. W. SYTHOFF

1861

Arn. Saalborn – Het sociale ontwaken van het sociale bewustzijn in de literatuur. Amsterdam : H.J. Paris, 1931. P. 98-99.

→ In de novelle *Kees Springer buiten de Kerk* zijn we op een postkantoor en vernemen, dat Laars, de kantoorknecht, door de heeren wordt uit„gekafferd”, dat het hem slecht gaat met een zieke vrouw en zeven kinderen, waarvan een meisje van twaalf, dat 's nachts moet waken en zorgen en overdag uit werken gaat, dat hij vier gulden per week verdient, terwijl een mud aardappelen vier gulden kost en de huisjesmelker iedere week om een daalder komt. Wanneer één der heeren deze klachten hoort, roept hij uit, dat

hij, Laars, zijn mond maar moet houden en God danken, dat-ie een baantje boven duizenden heeft.

Later, wanneer Laars een aangeteekenden brief-met-geld gestolen heeft, blijkt, dat zijn feitelijke inkomsten f 8.— bedroegen, waarvan hij echter de helft afstaat aan twee behoeftige zusters, terwille van een gelofte, zijn stervenden vader gedaan.

De andere personen, ofschoon meer hoofdfiguren dan Simon Laars, doen voor ons doel weinig ter zake, zoodat we kunnen volstaan met te vermelden, dat ook hier de lijdensweg van een armoede lijdend gezin in kleuren wordt geschilderd, die aan duidelijkheid niets te wenschen over laten.

Over Kees Springer in en buiten de kerk:

In 2015 is in de nieuwe canon van De leeslijst van J.J. Cremer Kees Springer in en buiten de kerk opgenomen. In de leeslijst worden uit de Nederlandstalige literatuur in chronologische volgorde. Daarnaast wordt van veel canonieke auteurs een minder bekend werk gekozen: van J.J. Cremer Kees Springer in en buiten de kerk (niet Fabriekskinderen), van Marcellus Emants Lilith (niet Een nagelaten bekentenis), van Gerard Walschap Sibylle (en niet Houtekiet). Deze ongebruikelijke keuze zal het lezen en doorbladeren van dit boek voor bijna elke lezer een ontdekking maken.

Laatst bijgewerkt: 15 maart 2019

www.jacobcremer.nl